

NAVODILA ZA RAVNANJE S STALNIM URINSKIM KATETROM V DOMAČEM OKOLJU

Spoštovani!

V bolnišnici je bil vam/vašemu svojcu skozi sečnico do mehurja vstavljen stalni urinski kateter. Sečni mehur se bo sedaj skozi urinski kateter praznil v urinsko vrečko.

Oddelčne medicinske sestre vas bodo poučile o vsem, kar je potrebno za rokovanje z urinskim katetrom v domačem okolju.

V odpustnici oziroma izvidu boste dobili tudi natančna navodila, kdaj in kje bo urinski kateter ter urinsko vrečko treba zamenjati. **Datum menjave si skrbno zapišite!**

Ker želimo, da bi po vstavitvi urinskega katetra imeli čim manj težav in nepotrebnih zapletov, vam svetujemo, da preberete in **dosledno** upoštevate naslednja navodila:

- Urinski kateter ima (v sečnem mehurju) napihnjen balonček, ki preprečuje, da bi izpadel. Svetujemo vam, da ne vlečete za kateter, ker s tem lahko poškodujete sečnico in povzročite neprijetno bolečino ali krvavitev.
- Urinski kateter je pripet na urinsko vrečko, v katero izteka urin. Vrečka naj bo **vedno nižje** od sečnega mehurja. Pri ležanju jo pritrдите ob rob postelje. Pacienti, ki se samostojno gibljejo, si jo lahko med gibanjem udobno pritrđijo na nogo.
- Spolovilo in del katetra, ki izhaja iz spolovila, zjutraj in zvečer umijte z blagim milom (milo za intimno nego). Priporočamo tuširanje. Moški naj pri umivanju spolovila potegne kožico preko glavice in jo po končanem umivanju vrne nazaj v prvotno lego.
- Pri pacientih, ki se niso sposobni samostojno gibati, in imajo pridruženo inkontinenco blata, je treba ob vsaki menjavi plenice dosledno opraviti tudi anogenitalno nego. Anogenitalni predel je treba po miljenju dobro sprati in osušiti. Z rednim umivanjem in čiščenjem preprečujemo vdor mikroorganizmov skozi urinski kateter v sečnico in nastanek okužb sečil.
- Redno opazujte videz in količino urina v cevki in urinski vrečki. Običajno je urin bister in blede rumene barve. Na barvo vpliva tudi koncentracija urina. Ko pijemo veliko tekočin, je brezbarven, ko smo izsušeni, pa je temnejši. Nekatera zdravila, hrana (rdeča pesa, rabarbara, jagodičje), presnovni produkti in okužba sečil prav tako lahko povzročijo drugačno barvo urina.
- Količina zaužite tekočine naj bo vsaj dva litra dnevno. S tem preprečimo, da bi se urinski kateter mašil ter nastanek okužb sečil. **Pacienti z omejevanjem tekočin naj glede zaužite količine tekočine upoštevajo navodila zdravnika!**

Če se pojavijo bolečine v spodnjem delu trebuha, neprijeten vonj, pekoč občutek, povišana telesna temperatura ali celo kri v urinu, je o tem treba takoj obvestiti osebnega zdravnika oziroma patronažno medicinsko sestro!

Postopek praznjenja urinske vrečke:

- **Urinske vrečke ne praznite rutinsko, izpraznite jo na 8 ur oziroma, ko je napolnjena do največ dveh tretjin!**
- Pred vsakim ravnanjem z urinskim katetrom in po njem si umijte roke z milom in toplo vodo! Namestite si rokavice za enkratno uporabo.
- Z alkoholnim zložencem očistite stišček. Počakajte, da se površina stiščka posuši.
- Pri praznjenju urinske vrečke uporabite čisto zbirno posodo ali straniščno školjko.
- Stišček na dnu urinske vrečke in posoda oziroma straniščna školjka se ne smeta dotikati!
- Po praznjenju stišček zaprite in njegovo površino ponovno razkužite z alkoholnim razkužilom. Počakajte, da se površina posuši.
- Urin zlijte v straniščno školjko. Odstranite rokavice.

NAVODILA ZA MENJAVO URINSKE VREČKE

Urinske vrečke so medicinski pripomoček, namenjen vsem, ki imajo urinski kateter.

V skladu z določili Pravil OZZ potrebno število urinskih vrečk in zbiralnikov za urin določi pooblaščen zdravnik (praviloma osebni zdravnik) zavarovane osebe v skladu s strokovno doktrino in strokovnimi smernicami.

Osnovni zahtevi za dobro urinsko vrečko sta nepovratna zaklopka na koncu drenažne cevi in zaprt sistem drenaže, ki omogoča, da izpuščamo urin iz vrečke samo skozi temu namenjen iztok (stišček).

Menjava urinske vrečke poteka po navodilih proizvajalca in/ali zdravnika! **Datum menjave si zapišite!**

Urinsko vrečko je treba zamenjati tudi:

- kadar je poškodovana,
- če ne tesni ali
- je vidno umazana in polna usedline.

Za menjavo urinske vrečke potrebujete :

- nov sistem z urinsko vrečko,
- alkoholni zloženeč za čiščenje stičišča katetra in cevke urinske vrečke,
- suh zloženeč za podlaganje stičišča,
- rokavice,
- razkužilo za roke.

Pomembno: Tudi med menjavo mora biti urinska vrečka nameščena nižje od sečnega mehurja. Vsaka nepazljiva menjava urinske vrečke poveča možnost nastanka okužbe sečil!

Postopek menjave urinske vrečke:

- Izpraznite urinsko vrečko, preden jo boste zamenjali (v posebno, zbiralno posodo ali straniščno školjko).
- Umijte si roke ali si jih razkužite.
- Namestite rokavice.
- Odprite nov sistem z urinsko vrečko.
- Z alkoholnim zložencem krožno očistite stičišče med urinskim katetrom in vrečko. Počakajte, da se mesto popolnoma osuši.
- Pod stičišče podložite suh sterilni zloženeč in previdno odvijte sistem z urinsko vrečko.
- Na nastavek urinskega katetra namestite nov sistem z urinsko vrečko.
- Uporabljeno, izpraznjeno urinsko vrečko zavržite med mešane komunalne odpadke

Področje zdravstvene nege
Kataloška oznaka: PZN-03
Julij 2023, verzija 1

